

Posudek na diplomovou práci:

Daniel Zeman, Česká techno subkultura na přelomu století. Praha, FF UK 2009, 76 s., fotopříloha.

Dvě témata jsou pro Zemanovu práci dominující: přechodové rituály a subkultury, konkrétně tzv. streetkultura. Zájem o teorii přechodových rituálů je u naší akademické mládeže v současné době velmi silný a je nepochybně dán dvěma autory, kteří jsou dostupní, byť poněkud opožděně, na českém knižním trhu: staříčkým van Gennepem a afrikanistou Turnerem.

Studium subkultur není pro diplomové práce až tak nové (viz diplomové práce např. Zástěry, Floriánka, Svobodníka), ovšem pokus o výzkum streetparty pokládám za velmi pozoruhodný.

Daniel Zeman patří k nadšeným stoupencům obou výše uvedených autorů a je nutno dodat, že jejich esenciální práce dobře pochopil a umí je správně interpretovat. Jiná je ovšem otázka, nakolik teorie přechodových rituálů je vhodná pro analýzu takových jevů mládežnické subkultury, jako jsou zde studované streetfesty. Pravdu budou mít zřejmě ti autoři, kteří se touto teorií nechají inspirovat, ale budou řešit streetfesty jako samostatný sociální a kulturní fenomén. Myslím, že k těmto autorům má diplomant blízko.

Obsah práce a její strukturu vyplňují kapitoly, pojednávající jednak o teoretických východiscích (kapitoly 2-4, s. 11-39), další dvě kapitoly prezentují obecnou charakteristiku a konkrétní data současných streetparty (kapitoly 5-6, s. 40-71). Následuje krátký slovník termínů, seznam literatury, internetových zdrojů a fotografická příloha.

Jednotlivé kapitoly a podkapitoly nejsou sice rozsáhlé, jasně a srozumitelně však vyjadřují autorovy myšlenky. Diplomant se snaží být osobitý, což se mu velmi dobře daří, teoretickou část zvládl dobře, přínosná je část empirická, analyzující na konkrétních datech vlastní studovanou událost.

Nicméně některé kontroverze práce může vyvolat, zejména

Poněkud nejednoznačně se může jevit pohled na subkulturu jen jako na kategorii vztahující se jen k mládeži a k přechodovým rituálům. Stejně tak její určenost jako "antistrukturálního" elementu není všeobecná. Jsou přece skupiny, které je možno nahlížet jako subkultury (mají rituál, vnitřní normy, specifický oděv, formalizované způsoby jednání apod.), které mohou být segmentem "struktury", např. organizace Junáka, Sokola, Baračnicků apod.

Definice, že "subkultura je mládežnická skupina, doprovázená staršími obřadníky, která se chová antistrukturálně" (s.30) má jistě platnost pro určitou skupinu subkultur, nelze jí však připsat platnost všeobecnou. Stejně tak nelze přijmout dnes už zastaralou tezi, že subkultury jsou pouze věci západní kultury. To je stanovisko některých západních autorů, jednoznačně pramenící z neznalosti současného dění na "východě".

Přes tyto a některé další sporné autorovy soudy (spíš ale jde o výpůjčky z literatury) je třeba ocenit výběr tématu diplomové práce, odvalu při realizaci terénního výzkumu a

způsob zpracování tématu i jeho přehledné podání. Jednoznačně doporučuji práci k obhájení, závěrečné hodocení bude jistě dánou srovnáním s další pracemi nicméně soudím, že studie Daniela Zemana bude patřit k nejlepším.

7. září 2009

Ján Pargáč

